2021. március 11., csütörtök

P9_TA(2021)0081

A géntechnológiával módosított MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) kukorica

Az Európai Parlament 2021. március 11-i állásfoglalása a géntechnológiával módosított MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (D070620/02 – 2021/2554(RSP))

(2021/C 474/07)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a géntechnológiával módosított MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetére (D070620/02,

— tekintettel a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 7. cikke (3) bekezdésére és 19. cikke (3) bekezdésére,

— tekintettel a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezése iránti kérelemről, valamint a 641/2004/EK és az 1981/2006/EK bizottsági rendelet módosításáról szóló, 2013. április 3-i 503/2013/EU bizottsági végrehajtási rendeletre ([2]),

— tekintettel az 1829/2003/EK rendelet 35. cikkében említett Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2021. január 11-i szavazására, ahol nem nyilvánítottak véleményt,

— tekintettel a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]) 11. és 13. cikkére,

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) által 2020. május 28-án elfogadott és 2020. június 26-án közzétett véleményre ([4]),

— tekintettel a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k) engedélyezését kifogásoló korábbi állásfoglalásaira ([5]),

([1]) HL L 268., 2003.10.18., 1. o.
([2]) HL L 157., 2013.6.8., 1. o.
([3]) HL L 55., 2011.2.28., 13. o.
([4]) Az EFSA géntechnológiával módosított szervezetekkel foglalkozó tudományos testületének tudományos szakvéleménye a géntechnológiával módosított MZIR098 kukorica élelmiszerként és takarmányként való felhasználás céljából történő, az 1829/2003/EK rendelet szerinti értékeléséről (EFSA-GMO-DE-2017-142. sz. kérelem), EFSA Journal, 2020; 18(6):6171, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2020.6171
([5]) A 8. parlamenti ciklusban a Parlament 36 olyan állásfoglalást fogadott el, amelyben kifogást emelt a GMO-k engedélyezésével szemben. Emellett a 9. parlamenti ciklus során a következő további állásfoglalásokat fogadta el:
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0028),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0029),

— tekintettel eljárási szabályzata 112. cikkének (2) és (3) bekezdésére,

— tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság állásfoglalási indítványára,

---

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 kukoricát, valamint a MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 és DAS-40278-9 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat vagy négyet ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0030),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) gyapotot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0054),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított MON 89788 (MON-89788-1) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0055),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 kukoricát, valamint a MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 és NK603 × DAS-40278-9 alkombinációt tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0056),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 kukoricát, valamint a Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 és GA21 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat, négyet vagy ötöt ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0057),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. május 14.) a géntechnológiával módosított MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0069),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. november 11.) a géntechnológiával módosított MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 kukoricát, valamint a MON 87427, MON 89034, MIR162 és NK603 egyszeres genetikai eseményekből kettőt vagy hármat ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről és az (EU) 2018/1111 bizottsági végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0291),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. november 11.) a géntechnológiával módosított SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0292),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. november 11.) a géntechnológiával módosított MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 kukoricát, valamint a MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 és NK603 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat vagy négyet ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0293),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0365),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 kukoricát, valamint a MON 87427, MON 89034, MIR162 és MON 87411 egyszeres genetikai eseményekből kettőt vagy hármat ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0366),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MIR604 (SYN-IR6Ø4-5) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0367),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 88017 (MON-88Ø17-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0368),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 89034 (MON-89Ø34-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0369).

2021. március 11., csütörtök

A. mivel 2017. április 25-én a Syngenta Crop Protection NV/SA (a továbbiakban: kérelmező) az 1829/2003/EK rendelet 5. és 17. cikkének megfelelően kérelmet nyújtott be a géntechnológiával módosított MZIR098 kukoricát (a továbbiakban: géntechnológiával módosított kukorica) tartalmazó, abból álló vagy abból előállított élelmiszerek, élelmiszer-összetevők és takarmányok forgalomba hozatalára vonatkozóan; mivel a kérelem a géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó vagy abból álló olyan termékek forgalomba hozatalára is kiterjedt, amelyeket – a termesztés kivételével – nem élelmezési vagy takarmányozási felhasználásra szánnak;

B. mivel az EFSA 2020. május 28-án kedvező véleményt adott, amelyet 2020. június 26-án tettek közzé;

C. mivel a géntechnológiával módosított kukoricát azért módosították, hogy toleránssá tegyék a glufonizáttartalmú gyomirtó szerekkel (kiegészítő gyomirtó szer) szemben és hogy előállítson két rovarölő fehérjét (Bt- vagy Cry-toxinokat): eCry3.1Ab és mCry3A, amelyek mérgezőek néhány kukoricával táplálkozó bogár lárvájára ([6]);

D. mivel az 1829/2003/EK rendelet kimondja, hogy a géntechnológiával módosított élelmiszer vagy takarmány nem lehet káros hatással az emberi egészségre, az állati egészségre vagy a környezetre, és megköveteli, hogy a Bizottság határozatának megszövegezése során figyelembe vegye az uniós jog minden vonatkozó rendelkezését és a szóban forgó ügyre vonatkozó egyéb jogszerű tényezőket is;

E. mivel az 503/2013/EU végrehajtási rendelet előírja annak értékelését, hogy a várható mezőgazdasági gyakorlatok befolyásolják-e a tanulmányozott végpontok eredményét; mivel az említett végrehajtási rendelet szerint ez különösen fontos a gyomirtó szerekkel szemben ellenálló növények esetében; mivel továbbá a terepkísérletekre kiválasztott különböző helyszíneknek tükrözniük kell a növény termesztésének különböző meteorológiai és agronómiai feltételeit;

A génkifejeződésre és a növényösszetételre vonatkozó adatok hiánya

F. mivel a géntechnológiával módosított kukorica összetételét érintő és agronómiai értékelése céljából szántóföldi kísérleteket csak nyolc helyszínen végeztek az Egyesült Államokban, más releváns kukoricatermelő területeken, például Brazíliában, Argentínában, Paraguayban vagy Uruguayban viszont nem; mivel csak egy évből, 2013-ból származó adatokat használtak fel arra, hogy adatokat szolgáltassanak a növények termesztésének releváns meteorológiai körülményeiről; mivel a glufozinátot nem használták kiegészítő gyomirtó szerként olyan magas dózisokban, amilyeneket a gyomrezisztencia erősítével összefüggésben el lehetne várni;

G. mivel az EFSA nem kért további vizsgálatokat, pl. egy évnél hosszabb ideig tartó és más kukoricatermelő régiókban végzett szántóföldi kísérleteket; mivel továbbá nem állítottak elő olyan adatokat, amelyek szélsőségesebb környezeti feltételekre vonatkoznának, például olyanokra, amilyeneket az éghajlatváltozás okoz, annak ellenére, hogy kimutatták, hogy a környezeti tényezők hatással lehetnek a Bt-toxinok expresszálására ([7]);

A glufozinát-maradványok elemzésének hiánya

H. mivel a glufozinát az 1B. kategóriába tartozó, reprodukciót károsító anyagnak minősül, és így az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([8]) előírt „kizárási kritériumok” vonatkoznak rá; mivel a glufozinát Unióban való használatára vonatkozó jóváhagyás 2018. július 31-én lejárt ([9]);

I. mivel a vizsgálatok azt mutatják, hogy a glufozinát súlyosan befolyásolhatja a mikrobiomot ([10]), és ezért mielőtt bármilyen következtetést lehetne levonni az egészségügyi hatásokról és az élelmiszer-biztonságról, először értékelni kell az élelmiszerekben és takarmányokban a glufozináttal való permetezés révén megjelenő Bt-toxinok bélrendszerre gyakorolt hosszú távú toxicitását (vegyes toxicitását);

([6]) Az EFSA véleménye, 1. o.

([7]) Lásd például: Trtikova, M., Wikmark, O.G., Zemp, N., Widmer, A., Hilbeck, A., Transgene expression and Bt protein content in transgenic Bt maize (MON810) under optimal and stressful environmental conditions, Plos ONE, 2015:10(4): e0123011, https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0123011

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.).

([9]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

([10]) Lásd például: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0304389420301400?via%3Dihub

J. mivel a géntechnológiával módosított növényeken talált gyomirtószer-maradékanyagoknak és gyomirtószer-bomlástermékeknek, valamint ezek Bt-toxinokkal való kölcsönhatásának az értékelése kívül esik az EFSA GMO-testületének hatáskörén, és ezért GMO-kra vonatkozó engedélyezési eljárás részeként az értékelést nem végzik el;

A Bt-toxinokkal kapcsolatos lezáratlan kérdések

K. mivel a biztonságossági vizsgálatok elvégzéséhez az *Escherichia coli*ban (*E-coli*) előállított eCry3.1Ab és mCry3A fehérjéket használták, nem pedig a géntechnológiával módosított növény által előállított fehérjéket ([11]), ami azt jelenti, hogy a mérgező hatások értékelése az *E-coli* által előállított Bt-toxinok és a növény által termelt Bt-toxinok feltételezett egyenértékűségén alapul; mivel egy tagállam illetékes hatósága szerint a szinergikus hatások megfelelő figyelembevétele érdekében az értékelések nem alapulhatnak kizárólag mikrobiális rendszerekben előállított transzgénikus Bt-toxinokkal végzett vizsgálatokon ([12]);

L. mivel továbbá kevés jelentőség tulajdonítható az elszigetelt fehérjékkel végzett toxikológiai vizsgálatoknak, mivel a géntechnológiával módosított növényekben, például a kukoricában, a gyapotban és a szójababban előforduló Bt-toxinok természetüknél fogva mérgezőbbek, mint az izolált Bt-toxinok; mivel ennek az az oka, hogy a növényi szövetben jelen lévő proteázgátlók (PI) növelhetik a Bt-toxinok toxicitását a lebomlásuk késleltetésével; mivel ezt a jelenséget számos tudományos vizsgálat igazolta, többek között a Monsanto 30 évvel ezelőtt végzett tanulmánya, amely kimutatta, hogy még a rendkívül alacsony PI-szintek is akár húszszorosára növelték a Bt-toxinok toxicitását ([13]);

M. mivel ezeket a hatásokat soha nem vették figyelembe az EFSA kockázatértékelései során, még akkor sem, ha azok minden, az Unióban behozatalra vagy termesztésre engedélyezett Bt-növény esetében relevánsak; mivel nem zárható ki, hogy a PI és a Bt-toxinok közötti kölcsönhatásból eredő fokozott toxicitás kockázatokat hordoz a Bt-toxinokat tartalmazó élelmiszereket fogyasztó emberekre és ilyen takarmányokat fogyasztó állatokra nézve;

N. mivel számos vizsgálat azt mutatja, hogy olyan mellékhatások figyelhetők meg, amelyek a Bt-toxinoknak való expozíció következtében befolyásolhatják az immunrendszert, és hogy egyes Bt-toxinok adjuváns tulajdonságokkal rendelkezhetnek ([14]), ami azt jelenti, hogy növelhetik azon egyéb fehérjék allergén jellegét, amelyekkel kapcsolatba kerülnek;

O. mivel a gyomirtó szerek maradékanyagainak és metabolitjainak a Bt-toxinokkal fellépő potenciális kölcsönhatásának vizsgálatát nem tartják az EFSA GMO-testületének hatáskörébe tartozó műveletnek, ezért nem is kerül rá sor a kockázatértékelés részeként; mivel ez problematikus, hiszen ismert, hogy a glufozináttal való permetezésből származó maradékanyagok megzavarják a mikrobiomot, ami például a Bt-toxinokkal kombinálva erősítiheti immunreakciókat ([15]);

Bt-növények: a nem célszervezetekre gyakorolt hatások és fokozott rezisztencia

P. mivel a rovarölő szerek használatától eltérően – amikor az expozíció a permetezéskor és azt követően korlátozott ideig áll fenn – a genetikailag módosított Bt-növények használata a célszervezetek és a nem célszervezetek Bt-toxinokkal szembeni folyamatos expozíciójához vezet;

([11]) Az EFSA véleménye, 10. o.

([12]) A tagállamok észrevételei, amelyek az EFSA kérdés-nyilvántartásán keresztül érhetők el (hivatkozás: EFSA-Q-2017-00398): https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions, 21. o.

([13]) MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L.: Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors, Journal of Agricultural and Food Chemistry, 38, 1145-1152. o. https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051

([14]) Az áttekintést lásd itt: Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L.: An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals, Journal of Applied Toxicology, 2016. május, 36(5)., 630–648. o., https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252

([15]) Parenti, M. D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C.: Literature review in support of adjuvanticity/immunogenicity assessment of proteins, EFSA Supporting Publications, 2019. január, 16(1): 1551, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551

2021. március 11., csütörtök

Q. mivel az a feltételezés, hogy a Bt-toxinok egyetlen célspecifikus hatásmódot mutatnak, többé nem tekinthető helytállónak, és a nem célszervezetekre gyakorolt hatásokat nem lehet kizárni ([16]); mivel a jelentések szerint egyre több nem célszervezetet érnek hatások különféle formában; mivel egy közelmúltban készült áttekintés 39 olyan lektorált publikációt említ, amelyek a Bt-toxinok számos „tartományon kívüli" fajra gyakorolt jelentős káros hatásáról számolnak be ([17]);

R. mivel számos nem célszervezet lehet kitéve a Bt-toxinoknak az EU-ban importált Bt-növények kiszóródása, illetve az azokból származó hulladék és trágya révén; mivel a kockázatértékelés nem értékelte a nem célszervezetekre gyakorolt hatásokat;

S. mivel a kockázatértékelés nem mérlegelte a célkártevők Bt-toxinokkal szembeni rezisztenciájának kialakulását, amelynek lehetséges következménye a környezet szempontjából kevésbé biztonságos rovarölő szerek használata vagy a géntechnológiával módosított növényekre történő gyakoribb és magasabb dózisban történő kijuttatás a művelés szerinti országban; mivel az Egyesült Államok Környezetvédelmi Ügynöksége azt tervezi, hogy a következő három-öt évben fokozatosan megszünteti a Bt-kukorica számos hibridjét, valamint egyes Bt-gyapotfajtákat az ilyen növényekkel szembeni rovarrezisztencia növekedése miatt ([18]);

T. mivel bár voltak arra vonatkozó állítások, hogy a Bt-növények használata a rovarölő szerek használatának csökkenéséhez vezet, egy, az Egyesült Államokban nemrégiben közzétett tanulmány ([19]) megállapítja, hogy „a Bt-növények rovarölőszer-használati mintázatokra gyakorolt befolyását vizsgáló több elemzés a jelek szerint nem vette figyelembe a vetőmagkezelést, így túlbecsülhette a Bt-növényekhez kapcsolódó rovarölőszer-használat (különösen a »kezelt terület«) csökkenését";

U. mivel az Unió részes fele a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezménynek, amely egyértelművé teszi, hogy mind az exportáló, mind az importáló országok nemzetközi felelősséggel rendelkeznek a biológiai sokféleség tekintetében;

Tagállami észrevételek

V. mivel a tagállamok a három hónapos konzultációs időszak alatt számos kritikus észrevételt nyújtottak be az EFSA-nak ([20]); mivel e kritikai észrevételek között szerepel, hogy a szántóföldi kísérletekből származó adatok nem elégségesek annak megállapításához, hogy a kísérleti helyszínek reprezentatívak-e az agronómiai gyakorlatok vagy az abiotikus (pl. a talaj nedvessége és termékenysége) és a biotikus tényezők (pl. az uralkodó kártevők és betegségek nyomása és gyomprofilok) tekintetében; az összehasonlító elemzés hatóköre túlságosan szűk, mivel nem vette figyelembe a glufozinát géntechnológiával módosított kukoricán való felhasználását, valamint hogy a felügyeleti terv nem elegendő a géntechnológiával módosított kukorica lehetséges környezeti hatásainak kezelésére, és hogy a kérelmező által benyújtott tanulmányok nem elegendőek annak megállapításához, hogy környezetnek való kitettség és a nem célszervezetekre gyakorolt hatások elhanyagolhatók lesznek, ezért nem lehet végleges következtetést levonni az élelmiszerekre vagy takarmányokra gyakorolt hosszú távú reprodukciós vagy fejlődési hatások tekintetében;

Az Unió nemzetközi kötelezettségeinek tiszteletben tartása

W. mivel az 1829/2003/EK rendelet egyfelől rögzíti, hogy a géntechnológiával módosított élelmiszerek vagy takarmányok nem gyakorolhatnak kedvezőtlen hatást az emberi egészségre, az állati egészségre vagy a környezetre, másfelől pedig előírja a Bizottság számára, hogy határozatainak megszövegezése során vegye figyelembe az uniós jog minden vonatkozó rendelkezését és a vizsgált üggyel kapcsolatos egyéb jogszerű tényezőket; mivel az ENSZ fenntartható

([16]) Lásd például: Hilbeck, A., Otto, M., Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment, Frontiers in Environmental Science 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071

([17]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design, RAGES 2020, 4. o., https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf

([18]) https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn

([19]) Douglas, M.R., Tooker, J.F.: „Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops", Environmental Science and Technology, 2015., 49, 8, 5088–5097. o., https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g

([20]) A tagállamok észrevételei, amelyek az EFSA kérdés-nyilvántartásán keresztül érhetők el (hivatkozás: EFSA-Q-2017-00398): https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions

fejlődési céljai, a Párizsi Megállapodás és a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény értelmében az Unióra háruló kötelezettségeknek e jogszerű tényezők körébe kell tartozniuk;

X. mivel az élelemhez való jog kérdésével megbízott különleges ENSZ-előadó 2017-es jelentése megállapította, hogy a veszélyes peszticidek – különösen a fejlődő országokban – katasztrofális hatást gyakorolnak az egészségre ([21]); mivel az ENSZ 3.9. fenntartható fejlődési célja a veszélyes vegyi anyagok, valamint a levegő-, víz- és talajszennyezés és -fertőzöttség miatt bekövetkező halálesetek és megbetegedések számának jelentős mértékű csökkenését tűzte ki 2030-ra ([22]); mivel a géntechnológiával módosított kukorica behozatalának engedélyezése növelné a keresletet a reprodukciót károsító gyomirtó szerrel kezelt növény és az Unióban már nem engedélyezett gyomirtó szer iránt, növelve ezáltal a harmadik országokban dolgozók expozícióját; mivel a munkavállalók fokozott kitettségének kockázata kiemelt problémát jelent a géntechnológiával módosított, gyomirtó szernek ellenálló növények esetében, tekintettel a felhasznált gyomirtó szerek nagyobb mennyiségére;

Antidemokratikus döntéshozatal

Y. mivel az 1829/2003/EK rendelet 35. cikkében említett Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2021. január 11-i szavazása során nem nyilvánítottak véleményt, ami azt jelenti, hogy az engedélyezést nem támogatta a tagállamok minősített többsége; mivel (az Unió népességének 35,52 %-át képviselő) 13 tagállam az engedélyezés ellen szavazott, és csak 10 tagállam (27,49 %) szavazott mellette; mivel (37 %-ot képviselő) 4 tagállam tartózkodott;

Z. mivel a Bizottság elismeri, hogy problémás az a tény, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek engedélyezésére vonatkozó határozatokat a Bizottság továbbra is a tagállamok minősített többségének támogatása nélkül fogadja el, ami a termékengedélyezés terén meglehetősen kivételes esetnek számít, de a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok esetében normává vált;

AA. mivel az Európai Parlament a 8. ciklusban összesen 36 állásfoglalást fogadott el, amelyben kifogásolta a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok forgalomba hozatalát (33 állásfoglalás), és a GMO-k Unión belüli termesztését (három állásfoglalás); mivel 9. ciklusában az Európai Parlament már 16 kifogást fogadott el a GMO-k forgalomba hozatala ellen; mivel a tagállamok minősített többsége nem támogatta egyik említett GMO engedélyezését sem; mivel a tagállamok többek között az elővigyázatosság elvének az engedélyezési eljárás során való figyelmen kívül hagyása, valamint a kockázatértékeléssel kapcsolatos tudományos aggályok miatt nem támogatják az engedélyezést;

AB. mivel a Bizottság – annak ellenére, hogy elismeri a demokratikus hiányosságokat, a tagállamok támogatásának hiányát és a Parlament kifogásait – továbbra is folytatja a GMO-k engedélyezését;

AC. mivel nincs szükség jogszabály-módosításra ahhoz, hogy a Bizottság elállhasson a géntechnológiával módosított szervezetek engedélyezésétől olyan esetben, amikor a Fellebbviteli Bizottságban nincs meg a tagállamok minősített többségének támogatása ([23]);

1. úgy véli, hogy a bizottsági végrehajtási határozat tervezete túllépi az 1829/2003/EK rendeletben meghatározott végrehajtási hatásköröket;

([21]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx

([22]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/

([23]) A 182/2011/EU rendelet 6. cikkének (3) bekezdése szerint ha nincs meg a tagállamok minősített többsége a fellebbviteli bizottságban, az Európai Bizottság az engedélyezést „folytathatja”, nem pedig „köteles folytatni”.

2021. március 11., csütörtök

2. úgy véli, hogy a bizottsági végrehajtási határozat tervezete nem felel meg az uniós jognak, mivel nem egyeztethető össze az 1829/2003/EK rendelet célkitűzésével, azaz a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([24]) meghatározott általános alapelvekkel összhangban azzal, hogy a belső piac hatékony működésének biztosítása mellett alapul szolgáljon az emberi élet és egészség, az állatok egészsége és az állatjólét, a környezet és a géntechnológiával módosított élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó fogyasztói érdekek magas szintű védelméhez;

3. felkéri a Bizottságot, hogy vonja vissza végrehajtási határozata tervezetét;

4. üdvözli, hogy a Bizottság végül a képviselőknek címzett 2020. szeptember 11-i levelében elismerte, hogy a GMO-kra vonatkozó engedélyezési határozatoknál figyelembe kell venni a fenntarthatóságot ([25]); ugyanakkor mély csalódottságának ad hangot amiatt, hogy a Bizottság azóta is folytatja a géntechnológiával módosított szervezetek behozatalának engedélyezését, annak ellenére, hogy a Parlament ezt ellenzi és a tagállamok többsége ellene szavaz;

5. felszólítja a Bizottságot, hogy a lehető legsürgősebben tegyen előrelépést a fenntarthatósági kritériumok kidolgozása terén, a Parlament teljes körű bevonásával; felszólítja a Bizottságot, hogy nyújtson tájékoztatást e folyamat végrehajtásának módjáról és időkeretéről;

6. ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy ne adjon ki gyomirtó szernek ellenálló, géntechnológiával módosított növényekre vonatkozó engedélyt mindaddig, amíg nem kerül sor a maradékanyagokkal kapcsolatos egészségügyi kockázatok átfogó egyedi kivizsgálására, aminek teljes körű értékelést kell magában foglalnia a géntechnológiával módosított növények kiegészítő gyomirtó szerekkel történő permetezéséből visszamaradó maradékanyagok jelenlétére vonatkozóan, valamint értékelést a gyomirtó szerek bomlástermékei jelenlétére és bármely kombinált hatására vonatkozóan, ideértve magával a géntechnológiával módosított növénnyel való kölcsönhatásaikat is;

7. ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy ne engedélyezze semmiféle olyan, géntechnológiával módosított növény élelmezési vagy takarmányozási célú felhasználását szolgáló behozatalát, amelyet az Unióban nem engedélyezett gyomirtó hatóanyaggal szemben ellenállóvá tettek;

8. felhívja az EFSA-t, hogy ismerje el végre a natív Bt-toxinok és a géntechnológiával módosított növények szintetikus transzgénjei által expresszált fehérjék közötti lényeges különbségeket, és bővítse ki kockázatértékelését annak érdekében, hogy teljes mértékben figyelembe vegye a Bt-toxinok, a géntechnológiával módosított növények és azok összetevői, a kiegészítő gyomirtó szerekkel való permetezés maradékanyagai, a környezet, valamint az egészségre és az élelmiszer-biztonságra gyakorolt hatások közötti kölcsönhatásokat és kombinációs hatásokat;

9. felhívja az EFSA-t, hogy a továbbiakban ne fogadja el az olyan izolált fehérjéken alapuló toxicitási vizsgálatokat, amelyek szerkezete és biológiai hatásai valószínűleg eltérnek a növény által termelt fehérjékétől, továbbá követelje meg, hogy minden vizsgálatot a géntechnológiával módosított növényből származó szöveteken végezzenek el;

10. felhívja az EFSA-t, hogy gondoskodjon arról, hogy a terepvizsgálatokból vagy üvegházakból származó adatok az agronómiai és környezeti feltételek kellően széles körét lefedjék ahhoz, hogy értékelni lehessen a génexpresszió és a növényösszetétel tekintetében a művelés során várható valamennyi stressztényező hatását;

11. felhívja az EFSA-t, hogy gondoskodjon arról, hogy a terepvizsgálatokból vagy üvegházakból származó adatok a különböző fajták kellően széles körét lefedjék ahhoz, hogy értékelni lehessen a különféle genetikai háttereknek a génexpresszióra és a növényösszetételre gyakorolt hatását;

12. felhívja az EFSA-t, hogy kérjen adatokat a géntechnológiával módosított növényekből származó élelmiszerek és takarmányok fogyasztásának a bél-mikrobiómára gyakorolt hatásáról;

13. ismételten sürgeti a Bizottságot, hogy vegye figyelembe az Unió nemzetközi megállapodások – például a Párizsi Megállapodás, a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény és az ENSZ fenntartható fejlődési céljai – szerinti kötelezettségeit;

([24]) Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

([25]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

14. felhívja a figyelmet arra, hogy a 182/2011/EU rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslattal ([26]) kapcsolatban az Európai Parlament által 2020. december 17-én elfogadott módosítások, amelyeket a Parlament a Tanáccsal folytatott tárgyalások alapjaként fogadott el, kimondják, hogy a Bizottság nem engedélyezhet GMO-kat, amennyiben a tagállamok minősített többsége nem támogatja azt; ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság tartsa tiszteletben ezt az álláspontot, és felhívja a Tanácsot, hogy folytassa munkáját, és sürgősen fogadjon el egy általános megközelítést e kérdéssel kapcsolatban;

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

([26]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0364.